

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Usserii Armachani Annales Veteris Et Novi Testamenti

Ussher, James

Lutetiæ Parisiorum, 1673

Cap. III. Tempus, quo passus Polycarpus & comprehensus est Pionius, ex
Asiani anni ratione patefactum. Dieimagni & Sabbati magni differentia
explicata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14425

CAP. III.

Tempus, quo passus Polycarpus & comprehensus est Pionius, ex Asiani anni ratione patefactum. Diei magni & Sabbati magni differentia explicata.

EX Smyrnenfis Ecclesie, de Martyrio Polycarpi, epistola encyclica excerpta quedam historiz sue Ecclesiasticæ (lib. IV. us. u.) inseruit Eusebius; in quibus comprehensus ille fuisse traditur, διὰ τὸ σάββατον μέγαλον, cum esset dies magni Sabbati. Juxta rationes hodierni Computi Judaici, anno Mundi 3927. die XV. mensis Adar, hoc est, æræ Christianæ CLXVII. die XXII. mensis Februarii, festū Purim cum die Sabbati concurrebat: quem idcirco magnum Sabbatum fuisse dictum scripsit, in Chronologia nondum edita, vir doctissimus Edouardus Liveleius. Atque hoc die captum fuisse Polycarpum ille existimat, sequente vero passum; die nimirum XXIII. Februarii, qui in Græcorum Menologiis pro illius Natali commemorandus proponitur.

Verum ut omitam, Judaicum istum Computum Polycarpi temporibus recentiorum esse, & in ipso Sabbato passum fuisse Martyrem, non die proximo: illud maxime huic sententiæ officit, quod non à Judæis Martyrii hujus Acta descripta habemus, sed ab hominibus Christianis, quibus cum festo Purim nihil erat commune, quique aliud nullum magnum agnoscebant Sabbatum, quam quod Pascha proximè antecederet: nempe vel immediatè, quod illi faciebant qui, juxta Patrum Nicænorum decretum, Pascha die Dominico semper agentes diei Paschalis vigilia (ut eam in epistola 19. ad Hieronymum Augustinus appellat) magni Sabbati titulum constanter tribuebant: vel diebus aliquot interdum interjectis, quod illis usu veniebat, qui eodem cum Judæis tempore Pascha celebrabant, in quacunque hebdomadæ feriæ dies ille incidisset. In quorum numero & Polycarpus ipse fuit (ut ex Irenæi ad Viotorem epistolâ manifestè constat) & Smyrnenfis Ecclesia, quam ille rexit, quæque in magno Sabbato ipsum passum fuisse literis suis est testata.

In integræ verò epistolæ Smyræorum exemplari (quod brevi, Deo volente, simul cum antiquâ Latinâ ejusdem metaphrasi, sum editurus) martyrium subiisse Polycarpus dicitur, μετὰ τὸ ἑσπέρην δευτέρα ἡμέρα, ὡς ἐστὶν ἐν τῷ ἐπιτομῶν Μαρίου, σάββατον μέγαλον, ἡμέρα ὄγδοη. quod vetus noster Interpres reddidit: mense Aprilio VII. Kalend. Maii, majore Sabbato, hora octavâ. Observaverat nimirum ille in scriptis Ecclesiasticis, juxta Antiochenorum & Syromacedonum morem, Aprilii Romano Xanthicū semper respondisse; ideoque secundum mensis illius diem, quem septimo Kalend. Maii respondere non potuisse noverat; in versione sua prætermittendum curavit: nec consideravit tamen, VII. illum kalend. Maii non modò cum secundo Aprilis, sed nec cum magno Sabbato concurre-

re unquam potuisse. Constantinopolitanus Chronographus, Faistorum in Sicilia repertorum author (quos Græcè Scaliger Casauboniani, Græcè & Latine Raderus Alexandrini Chronici titulo evulgavit) correctiore Smyrnenfis epistolæ usus exemplari, ἐπὶ τῷ κalendarίῳ Ἀσσιανῶν, τὸ μέγαλον σάββατον, ἡμέρα ὄγδοη. Polycarpum passum retulit: verà VII. Kalendarum Aprilium lectione nobis conservatâ. Sed quia nec illum mensis Romani diem cum secundo Antiocheni Xanthici conciliare poterat; μετὰ τὸ ἑσπέρην δευτέρα ἡμέρα, pariter omittendam censuit.

Qui Græcis author fuit in XXIII. Februarii Polycarpi Natalem conjiciendi, ad Europæorum Macedonum annum, in primariâ Afix ut be Ephesinâ receptum, respexisse videri possit: in quo secundus Xanthici cum illo Februarii die, concurrebat. At nos Xanthici nomen, ab Macedonibus sexto Solari suo mensi impostum, Smyræos ad septimum transulisse, eumque à Martii die XXV. inchoasse, in superiore capite declaravimus. Et quidem anno æræ nostræ Christianæ CLXIX. Cyclo Solis X. Dominicali literâ B. existente, terminus Paschalis Alexandrinus fuit Martii die XXIX. Calippicus Mart. XXX. vel XXXI. quo & juxta hodiernum Judæorum calculum Pascha fuisset celebrandum. Sabbatum quod præcessit Lunam hanc XIV. (quâ Polycarpus cum Asianis suis Pascha agere erat solitus) in Martii diem XXVI. incurrit, hoc est in VII. kalendas Aprilis, quo passum fuisse Polycarpum, Constantinopolitanum jam nos docuit Chronicon.

Eodem etiam anno & die Tabulæ Periodi 84. annorum Judaicæ ab Egidio Bucherio constructæ, Lunam Hebræorum XV. exhibent, sive primam Azymorum: quam ob hunc concursum is Sabbatum magnum appellatam censet, ut illam tempore Passionis Christi Johan. XIX. 31. Sed (ut de Bucherianarum Tabularum fide nihil hîc dicam) notandum est, aliud apud Judæos fuisse diem magnum, aliud Sabbatum magnum. In tribus enim בְּרֵנְגֵי, quibus masculi omnes quotannis comparere tenebantur coram Domino, quinque illi dies festivi, in quibus sacri jubebantur haberi conventus (primus videlicet & septimus Azymorum, dies Pentecostes, primus & octavus Tabernaculorum) ab Hebræis יְמֵי מִנוּחַ ab Hellenistis ἡμέρας ἡμέρας dicebantur; sive in Sabbatum illi incidissent, sive in septimanæ diem quemvis alium. Unde קראוּ אֶת הַקְּרָוּעַת הַזֶּה convocationem cæcis, Esaiæ 1. 13. Græci μεγάλων ἡμερῶν reddiderunt: quò & Tertulliani illud spectat, in libro 5. adversus Marcionem: Dies observatis, & menses, & tempora, & annos; & Sabbata, ut opinor, & cænas puras, & jejunia, & dies magnos. Ideoque in Evangelio suo Johannes, non solum Sabbatum, passionem Domini proximè insectum, in μεγάλων ἡμερῶν incidisse notat, c. XIX. 31. sed etiam postremum festi Tabernaculorum diem, Sabbati nullâ consideratione habitâ, ἡμέραν τῆν μεγάλων τῆς εὐφροσύνης, cap. VII. 37. similiter appellat. At שַׁבָּת הַגָּדוֹל Sabbathum magnum unoquoque anno recurrebat unicum; id-

a Bucher. Tract. de Paschali Judæor. Cydo, cap. 8.

b Exod. 13. 14

que non cum ipsâ Paschalis agni festiuitate conjunctum, sed illam antecedens proximè: de quo in tractatu *Schulchan Aruck* inscripto legimus. שבת שלפני הפסח קרוי ארו שבת הגדול *Sabbatum quod proximum est ante Pascha, Sabbatum magnum vocant.* De quo etiam nos commonefecit in Synagogâ suâ Judaicâ capite 12. Judaicorum rituum scientissimus Johannes Buxtorfius, quorum planè ignarus Acron, homo ethnicus, & Horatii *tricesima Sabbata* exponens, homo Ethnicus, *Sabbatum magnum in renovatione Luna à Judais hodie celebrari retulit.*

In Asianorum Martyrum Actis, quæ in unum codicem redacta olim circumferebantur, simul conjunctæ legebantur binæ Smyrnenfis Ecclesiæ epistolæ: de Polycarpi martyrio, cujus hætenus meminimus, una; de Pionii, altera: quæ, propter omisam fortassè posterioris epistolæ *ἐπιτομή*, quum pro unâ continuâ essent acceptæ; erroris inde data est occasio, ut eodem anno uterque martyr Smyrnæ passus fuisse existimaretur: idque imperante, vel *Decio* (sub quo Pionium vitam finisse Acta illius docent, & quousque Polycarpum vitam non protendisse ætas ipsius evincit) ut in Menæis suis Græci volunt; vel *M. Aurelio Antonino* (sub quo Polycarpum excessisse constat) ut, tum in Chronico, tum in Ecclesiasticâ suâ historiâ, (lib. IV. *210. 16.*) sensit Eusebius: quem (præter Pseudo-Dextrum, & Latinorum alios) Beda & Ado hæc sunt secuti, tam in Martyrologiis (ad Kalendas Februarias) quàm in Chronicis etiam suis.

Alterâ hæc de Pionii certamine Smyrnenfis Ecclesiæ epistola ab Eusebio, unâ cum aliis Martyrum Actis, olim est edita: ex quâ, in ea quoque quæ apud Simonem Metaphrastam de Pionio hodie leguntur, translata esse aliqua, vel unicus ille locus fidem fecerit. *Cum ignis extinctus esset, nos qui presentes eramus, talem ipsum vidimus, quale vigentis ornatique pugilis corpus existit.* In hisce verò quæ habemus Actis, pridie natalis diei sancti Polycarpi prævidisse dicitur Pionius se postridie comprehensum iri. Quod ipsum argumento est, alio quàm Polycarpum anno Martyrium eum subiisse: ut de diversis Asiæ Proconsulibus, *Statio Quadrato* sub quo Polycarpus, & *Proclo Quintiliano* sub quo passum Pionium Acta indicant, nihil hæc dicere necesse sit. In Metaphrastâ verò deinde sequitur; Pionium, postquam *Sabbato sanctum panem & aquam cepisset*, captum & per urbem ductum fuisse. *Impletum autem esse totum forum & superiores porticus tum viris Græcis atque Judæis, tum etiam mulieribus: quia, cum magnum esset Sabbatum, feriabantur.* Ex quibus colligimus, nobile illud Polycarpi Martyrium, quod in insignem Sabbati magni diem incidit, eodem die recurrente, annuâ memoriâ ab antiquis illis Christianis fuisse celebratum: ita ut Natales illius non inter fixas, sed inter mobiles festiuitates connumeraretur, quomodo & hodie *Alenæ* virginis memoriam *Foresti*, Dominicâ die ante natalem Johannis Baptistæ, celebrari notavit, in Natalibus Sanctorum Belgii Johan-

nes Molanus. Anno enim æræ Christianæ CLXIX. quo Polycarpus passus est; Sabbatum magnum in Martii XXVI. incurrisse ostendimus: quo die, in Decii imperio, sub quo agonem suam peregit Pionius, id est, anno ejusdem æræ CCL. vel CCLI. neque Sabbatum magnum, neque ullum omninò Sabbatum fuit.

In vitiatis quidem hisce Actis & Pionius dicitur comprehensus (XXIII. mensis Februarii die) cum Sabbatum magnum instaret; natali scilicet beati martyris Polycarpi, vigente Decii Imperatoris persecutione. Ubi, vel à Metaphrastâ, vel à scio aliquo alio, de die XXIII. Februarii illud, ex receptâ Græcorum Menæorum sententiâ, additum fuisse videatur: quum certissimò constet, neque in Polycarpi natali, neque in Pionii comprehensione, neque omninò unquam fieri potuisse, ut magnum Sabbatum cum XXIII. Februarii die concurreret. At quidem Jacobus Capellus, in suis Epocharum thematicis, anno Dom. CCLI. captum fuisse Pionium, nocte qua intercessit inter Februar. XXII. & XXIII. *Adar XIII. & XIV. feriam VII. & I. additque* *ἐπιτομή* *ὁββῆται* *hic dicit, diem Judæis duplici nomine ἐπιτομήται: vel primum Sabbatum τῆς Πιωνίας. Pascha enim eo anno celebratum Martii XXX. Atqui ex Actis manifestum est, non nocte quæ inter feriam septimam & Nonam, sed die præcedente, Judæis Smyrnæ in magno suo Sabbato clarâ luce feriantibus, captivum per urbem ductum fuisse Pionium. Deinde & illud certum, neque XIII. diem Adar, (qui, ob Nicanoris cædem, in 2. Maccab. 15. 36. observandus præscribitur) neque XIV. (quo Purim sive Sortium dies prior, Esther 9. 21. celebrandus statuitur) multoque minus Christianæ Quadragesimæ Sabbatum primum (in cujus calculum, à Capello positum, inquirere hæc non libet) *magnis Sabbati titulum* unquam obtinuisse: quem Sabbati Pascha proximè antecedentis, & apud Judæos & apud Christianos proprium fuisse jam ostendimus. Anno verò Domini CCLI. qui cyclum solarem VIII. literam Dominicalem E habebat, Paschati Smyræorum (& reliquorum Asianorum; qui cum Judæis decimum quartum Lunaris mensis diem constanter observabant) proximum Sabbatum, in Martii XXII. incidit: cujus die XXV. etiam juxta hodiernum Judæorum Computum, Pascha fuisset celebrandum.*

Eo anno Consulatum gesserunt, *Messius Quintus Trajanus Decius Aug. III.* & filius ejus *Quintus Etruscus Decius Casar.* quum anno præcedente Consules fuissent, idem *Messius Quintus Trajanus Decius Aug. II.* & *Annus Gratus.* Qui ad Actorum Pionii marginem fortassè ab antiquario aliquo annotati (ex Fastis Consularibus, qui hoc in loco sunt perturbatissimi) in textum postea recepti, & cum alteris illis temerè commixti, ineptam illam temporis notationem nobis reliquerunt, quæ in hodiernis libris cernitur. *Hæc acta sunt, Julio Asia Proconsule, Proclo Quintiliano magistratum gerentibus, Consule tertium Messio Quinto Trajano, & Deltio Grato secundum, Trajano Decio Augusto: ante IV. Idus Martias, more*

Romanorum

Romanorum; Asia autem more, septimi mensis undecimo, die Sabbati, hora decima. Ubi, non Julium solum, sed etiam Proclum & Quinilianum pro uno & eodem Asiae Proconsule esse accipiendum ex Constantinopolitano Chronographo intelligimus; qui in Fastis Siculis, sub Decio Imperatore passum Pionium fuisse notat, ἐν Σμύρῃ τῆς Ἀσίας, ἐπὶ Περικλοῦ Κωνσταντινῆ ἀποπέτα τῆς Ἀσίας οὗτος ὁ εἰδὼς Μαρτύριος ὁ ὄντι καὶ Ἀνατολῆς, μὴν ἑβδόμη σάββατον ὡρὰ δεκάτη. Ubi, ex Actis numerus mensis Asianorum in Fastis est restituendus, VII. pro VI. & ex Fastis rursus, dies mensis XI. in Actis reponendus pro XII. licet IV. Iduum Martiarum error utrobique sic admissus: quem mensis Romani diem, neque anno hoc neque in toto Decii imperio, cum Sabbatica feriâ concurrisset certo certius est.

Ad eum itaque errorem corrigendum; Jacobus Capellus, vel [ante V. Idus Martias, Asia autem more, septimi mensis undecimo,] legendum existimat, & Sabbatum vocasse Acta Proconsularia diem Iudaeis ἑορτάσασιν, nempe neomeniam Nisan (Martii die XI. feriâ III. hoc anno factam;) vel [ante VIII. Idus Martias, Asia autem more, septimi mensis, id est, Phamenoth, duodecimo.] Atqui potius captum, quam passum fuisse Martyrem oportuit, ante XI. vero kalendas Aprilis, in quem magnum Sabbatum eo anno incidit, comprehensum eum non fuisse declaravimus. Deinde, ut Judaei neomeniam Nisan Sabbati appellationem tribuerint; quid hoc ad Acta Proconsularia, quae Sabbati nomen hic omnino non habent, aut Sanctorum passionis à Christianis descriptas, qui neomeniarum Judaicarum nullâ religione tenebantur, spectabat? Et licet verum sit, Phamenoth, Alexandrinorum mensis septimi, diem duodecimum in Sabbatum hebdomadicum incidisse; ad Asianos tamen quid illud attinebat? quorum menses ad Ecclesiam Antiochena & Constantinopolitana, potius quam Alexandrina, calculum, justiore ratione fuissent exigendae.

Atque ita quidem res se habuit. Cum in Epistola Ecclesiae Smyrnenfis facta hæc fuisse dicerentur, κατ' Ἀνατολῆς μὴν ἑβδόμη σάββατον, more Asianorum mensis septimi die duodecimo; & horum quae habemus Excerptorum autor non alios Asianorum menses cognovisset, quam Constantinopolitanorum, qui à Gorpiaei sive Septembris Juliani kalendis novi sui anni & Indictionis initium deducebant: ad IV. Idus Martias, id est, diem Martii septimi ipsorum mensis duodecimum, referenda ista fuisse existimavit. Ad quam normam & Acta Proconsularia conformanda fuisse ratus; hunc in modum correctâ, vel corrupta potius, ea nobis exhibuit. Ante IV. Idus Martii Quintilianus Proconsul, sedens pro tribunali, sic interrogavit. Quum in authentico exemplari Nonas Aprilis fuisse positas, & Smyrnenorum reliquorumque Asianorum mensis septimi dies duodecimus exactè illis respondens, & Sabbati cum eis feria pariter concurrentes, planè nobis persuadeat. Ut concludere tandem nihil vereamur, anno Domini CCLI. cum focis passum fuisse Pio-

nium, Asiae Proconsule Julio Proclo Quiniliano magistratum gerente, Consule tertium Messio Quinto Trajano Augusto & Decio Cesare; Nonis Aprilis more Romanorum, Asia autem more, septimi mensis duodecimo, die Sabbati, hora decima.

CAP. IV.

De Graecorum & Macedonum mensibus varie ab Epiphano usurpatis. De Cypriorum & Bithynorum mensibus ad anni Macedonici formam accommodatis. Variorum mensium & inter se & cum Italianis comparatio.

Macedonicorum mensium appellationes quatuor modis ab Epiphano usurpatis animadverto; quorum unum tantum ἡ Μακεδονία, reliquos verò καὶ Ἐπιφάνιος ille nuncupat; Graecorum nomine non eis solum qui in Graecia, sed etiam qui in Syria & Asia proprie dicta habitabant, attributo. Quam enim in heresi XI. de Sebuzis agens, Graecorum appellationem cum Romanorum Augusto & Aegyptiorum Mesori confert; Achivorum rationes spectasse videatur: quos Macedonicis hisce mensium nominibus fuisse usos, ab auctoribus illis est traditum, quos in scholiis ad caput IX. libri Bedæ de Temporibus, Joannes Noviomagus est secutus. Achaia verò proprie dicta, Ptolemæo Peloponnesiaca illa est, Sicyonia contermina: cujus Duci Arato Sicyonios (qui, eo favore, in nomen & Rempublicam transferant Achaicam) quintum mensis Dasii diem, quem Athenienses Anthesterionem nominant, dicavisse, in illius Vita narrat Plutarchus. Quod si Atheniensium Anthesterion Achivorum Dasio responderit, atque ita in Romanorum Februarium incidit: ut Atheniensium quoque Metaginionem Achivorum Apellens respondeat, & Romanorum Augustum uterque incurrat, pariter consequetur. Anni æræ Seleucidarum, quæ in Syria maxime obtinuit, Graecorum anni in libris Maccabæorum appellantur: quemadmodum & in Ulugbeigi (Samarandæ Principis & magni Tamurlan nepotis) Astronomiâ Persicâ, non Graecorum solum ea epocha, sed etiam menses, quibus cum eâ ad hunc usque diem utuntur Syri Juliani quidem, sed Syriaci designati nominibus, Graecorum menses nuncupantur. Ita & Epiphanius, in heres. 51. Macedonicis hæc, Antiochena & Constantinopolitana Ecclesiae more, adhibitis nominibus, octavum Romani Novembris diem, καὶ Ἐπιφάνιος octavum esse Dii notat; & sextum Audinaei καὶ Σικω, ἑβδόμη Ἐπιφάνιος (secundum Syros, sive Græcos) Januarii item sextum.

Idem Epiphanius, in libro de ponderibus & mensuris, Valentinianum juniorem Aug. Arcadio II. & Rufino Consulibus, sepultum fuisse refert ipsâ Penecostes die, quæ tum fuerit, secundum Aegyptios Pachon XXI. καὶ Ἐπιφάνιος Ἀπριλίου τῆς καὶ εἰνάτης, (secundum Græcos Ἀπριλίου τῆς καὶ εἰνάτης, secundum Romanos verò XVII.

Kalendas